

Paraules sobre vidre Lletres d'aigua

SANT JORDI 2024

GRANOLLERS

Paraules sobre vidre. Lletres d'aigua

Un any més escrivim **Paraules sobre vidre** als aparadors dels comerços del centre i als vidres dels equipaments culturals de Granollers. Aquest **Sant Jordi**, us proposem passejar per la ciutat i regalar **Lletres d'aigua**, juntament amb llibres i roses. Ara que es parla tant de l'aigua, en l'actual context de sequera, proposem fer-ho a partir de la literatura, principalment amb fragments de poesia i narrativa, aprofitant que, per a la literatura, l'aigua és un element simbòlic i d'inspiració cabdal.

Paraules sobre vidre és un projecte de l'Ajuntament de Granollers, el Servei Local de Català de Granollers del Consorci per a la Normalització Lingüística, l'associació Gran Centre, l'Institut Carles Vallbona i el Centre Vallès.

Lucien Freud

Jeus al llit Lucien Freud.

Ha sonat el despertador però fas com si res.
A fora plou, Chet Baket i torno.

Desordre terrible al dormitori,
et miro,
La mandra.

Nous sentiments,
perseguir una obsessió fins a escanyar-la.

Per la finestra desfilen filles, gossos,
inspectores de la Seguretat Social
i artistes de performance.

Solcs que són octubres
i separacions traumàtiques.
Amors i platges.

Tempesta,
flaixos per la finestra,
ens afiguro pintura rupestre.

Compto els segons
entre el llamp i el barrabum.

Compto els segons
entre que trona i m'abrace.

Albert Forns

És llei de vida: esperar i defallir.
El jo i el temps com l'arbre i la tardor.

Dimecres va arribar la pluja,
però en essència no ha canviat res:
enderrocar, desenrunar-me.
Botes d'aigua, no cal regar les plantes.

Albert Forns

La pluja

s'omple l'espai de sons
l'espai limitat com una capsa
rectangles de llum
plans d'ombra
la pluja
enllà de la finestra
dibuixa un altre espai

simètric on nosaltres
fórem l'arbre
i la música
les gotes caient damunt les fulles.

Albert Ràfols-Casamada

Himne dels pirates, fragment de *Mar i cel*

El mar és com un desert d'aigua,
no té camins ni té senyals;
el mar és un desert d'onades,
una lluita sorda i constant;
és el mar la nostra terra ferma
on vivim arrelats en el vent.

Les veles s'inflaran,
el vent ens portarà
com un cavall desbocat per les ones.
El sol és el senyor del dia,
la lluna és reina de la nit;
sovint s'adorm entre les veles
i al matí no es pot despertar;
aleshores ens fa de bandera
i el sol vol fer-se enrere i fugir.

Àngel Guimerà

Quan érem divendres

Recordaves les dates d'algunes guerres
i et preguntaves com juntar el buit i el dolor
mentre netejaves el peix fresc a la cuina.
I pensaves quina seria la ciutat
que avui la pluja triaria per quedar-se.
Caminar per una ciutat quan plou
és com passejar-la nua.
I jo recordava tots els cels de les pluges
sota les tardes de totes les ciutats,
agafada de tu, com quan érem divendres.

Àngels Gregori

sóc com el tro
gemegós que braola en la vall
foll de terror
jo sóc la vall

com el rampí
cec entre pedres
que ensopega amb el terròs

sóc la foradada

vertiginosa que escup
aigua en un salt magnífic

jo sóc el salt

no sóc res més:
una carolina molla
que aguanta la pluja
tristament

Anna Dodas

Pluja

Pluja sense sòl:
simplement pluja

damunt l'inexpressable
absent

damunt el cant
obscur del poeta.

Pluja.

Sense sostre
ets pluja —tu també.

Antoni Clapés

La dona d'aigua

A la vora de l'estany
de la muntanya
va filant son fus d'argent
la dona d'aigua.

La filosa, la té al cel,
i el fil no manca,
que per fil enfusa el raig
de lluna clara.

La lluna clara entretant
se guaita en l'aigua
que emmiralla complaent
sa cara pàl·lida.

Va cantant el rossinyol
cançons galanes,
les granotes a compàs
fan la tornada,

i l'aloja va filant
son fil de plata
per teixir-se un vel d'estiu

per tantes ànimes.

Com la lluna no en sap res,
somriu mirant-se,
però van minvant sos raigs
cada vesprada.

Quan els hi ha robats ja tots
la dona d'aigua,
la lluna d'estel a estel
més raigs demana.

Apel·les Mestres

Hèstia. L'alliberament d'una vestal

T'havien tocat les seves pedres i eren flors d'olor sens nom, que ara et creixien. Només l'aigua i un morat. I les flors que encara regues.

Blanca Llum Vidal

Ventre amb pluja

1
Es fa de nit,
sent la calma i el repic
mansoi de l'aigua

com aixopluc de mare
em cova la tronada.

2
la pluja és veu,
ignorant l'avarícia
davalla al fang

com regalls per la cuixa
tesa d'una atzavara

3
la treva és un part dolç:
mot badat de presència

girat cara a l'esquitx,
damunt l'ampit,
el gat s'ho mira

Carles Mulet Grimalt

Tendreses

Obres els ulls a la vida
i ja ets aire, i ets sol, i núvol,

i pluja alhora. En tendra
cantarella vibres quietament
contra el meu cor jugarer.
Camines a tentines pel verd camí
del candor, i un xiscler dolç imita
l'alegria desbordada dels meus
ulls embadalits, i amb petons
de papallona, volem plegades
pel cel d'avui, que és blau i és franc,
i lliure de gropades...

Carme Pagès

Tancar el cercle

Enfilat el poal sense conciliar la set
refer el gest
dibuixar-ne mil vegades la corba
com l'ombra que lluita per configurar
la forma acabada
entre el pou i la boca.
Despertar al so de la corriola.
Enfilat els dies.
Posar oli a les hores.
Sobreviure
entre el pou i la set
sense trencar el fil d'aigua.

Clara Mir

Fragment de 'Plou'

I no passa mai i no me n'alegro i potser és perquè la pluja a fora em fa ploure a dins, em dic mentre netejo el vidre de les ulleres de sol taronges. O potser perquè la humitat enganxosa que abaixa la pressió atmosfèrica i abaixa la pressió intraarticular activa la fibrada. I crepita la terra mullada i crepita el baròmetre que tinc al segon dit del peu, amb un dolor dels que queden ben endins i s'escampen per la resta del cos.

Clàudia Codina

Cançó d'una cançó

Com la gasela vas
vora el mirall de l'aigua.
vora el mirall de l'aigua.
Si t'hi mena la set,
et traïa la imatge
-vora el mirall de l'aigua.
Mes no mires ni beus,
que una fulla es movia,
i una veu percutí
la tibantor de l'aire
-vora el mirall de l'aigua.

Ai cançó, quan tornaràs?
Cap a quan seré exaltada?
Si desfermes, en venir,
tantes traves mal lligades,
tornaré sovint al bosc
per sentir-me enamorada.

Com la gasela vas
vora el mirall de l'aigua.
D'escoltar fas posat,
i les coses callaven.
Quan t'aixequis al cel,
oh cançó esperançada!,
sentirem que ets pel cor
-nodriment inefable-
com un pur rajolí
vora el mirall de l'aigua.

Clementina Arderiu

Emporta't tota l'aigua,
el riu
i la font,
l'heura del teu pit,
les bardisses i romegueres
de les nostres ferides.

David Caño

Cauen gotes punxegudes i brillants,
el fanal les il·lumina,
tot es mou a una velocitat constant,
desfilada lenta de cotxes amb remor de neguit,
ulls que t'enfoquen com fars enfangats
en veure't assegut aquí, entrada decadent
de barri perifèric, ciutat sense llum,
majestuosos monuments als vençuts
que ens han forjat el caràcter,
bar tancat, quatre de la taquicàrdia i una penyora.

David Caño

Tems
l'olor de riu
de l'ahir.
El nacre
a l'arrel,
la mimosa.
Tot
ets tu.
I et desfulles.
T'omples
de la verdor.

Et tornes
bassal.

David Caño

Paisatge en un estany

La brisa del capvespre mou l'aigua de l'estany
i fa, d'un arbre sol, el repetit engany
d'un bosc enorme i plàcid que em pren de mica en mica.
La fosca va creixent, la pau es multiplica,
els grills parlen de coses que ja no sé comprendre,
la gespa es difumina en una verdor tendra
i dos estels perforen el cel desentelat.
I tot es reflecteix, ratllat per lleus onades,
a l'aigua de l'estany, on denses nuvolades
d'escuma de sabó congrien tempestat.

David Jou

Ja no escric per a les ànimes humanes

per a les orquídiies salvatges, escric,
per als ànecs de bec mutilat, escric, i per als arbres de difícil
procedència.

[..]

Sense boca parlo amb la llengua dels núvols
o corro amb la veu de la pluja.

Dolors Miquel

L'aigua ens...

L'aigua salta rocs i fa saltar les pedres.
Cada cop que em mires i m'esperes.
Són aquelles aigües rialleres.
D'atrapar-se per la cintura i fer-se.
Llepar la roca i veure les estrelles.
Per molt que es sentin udolar dolentes
les estisores dels humans que intenten
amb gran desplegament d'aparatets d'encendre
l'últim llumet vermell de les darreres
extremituds d'un cosmos de fogueres
per pura inèrcia incòmoda i feréstegues
paüres de si perderem per sempre
el luxe inútil i llurs panacees
són morir-se i fugir llançant-se a cegues
contra el mur de la terrasseta on érem
asseguts sense voler ni veure el setge
d'incontrolables incendis que se'ns mengen
la miqueteta de vestits que ens resten
i la poca salut i fins la febre
i tot per mandra de cosir les coixineres

i d'arreglar-se un xic la palla del pessebre
o per potser la por d'amar les coses belles
amb les trenes de l'ànima desfetes.
Vers acabat un matí d'un diumenge
del dos mil sis i en el mes de setembre.

Enric Casasses

Obre l'interrogant dolç de la passió. Hi ha moments
de màgia pura, de tèbies roses roges, d'ànimes
cargolades en el pal d'una galera abandonada.
Hi ha vides perfumades, gota a gota, amb dolors
desitjats, sofriments i sospirs. És això l'amor?
Hi ha dies de colors mai no somniats. Hi ha passeigs
sonàmbuls pel carrer de la il·lusion més virginal.
És això l'amor?

Esteve Plantada

Vivace

He fugit de l'univers fugitiu,
he fugit per no veure mai més la metamorfosi lànguida
del temps que plou segon rera segon, per no
veure plorar el món, no veure l'ombra d'una alzina
surera velant l'herba. He fugit de tots els perquès.

Esteve Plantada

Harvest Moon

En navegació vertiginosa,
un abecedari travessa
sense dir-ho, l'ormeig.
La fi deu ser una d'aquestes paraules,
oscades pel còlic de la marea
que sacsa el tremolor
de la intimitat feta oceà.

L'aigua entalla els segles
i jo t'hi vull, indestructible,
mentre el credo no calla
i som l'apoteosi d'un record
que perfora la llum,
just allí on calia una frase
que expliqués la immensitat
d'aquest topall sulfúric.

I vaig imaginar-m'ho,
com un llegat del vent:
«I'm still in love with you,
on this Harvest Moon».

Reconec que vam sobreviure.

Esteve Plantada

Sentint el que diu la pluja quan regalima mansament
d'entre la densitat esponjosa dels arbres, confonc les parau-
En el bassal, cada gota davallada és un instant, (les.
una ona porpra que amaga un secret. Sempre diferent.

Esteve Plantada

Els altres

Desaparèixer deu ser
com una nit de pluja
que cau de sobte
en ple desert insondable,
i no trobar mai els altres,
i córrer amb follia,
suor i poc alè rere gàbies
de certeses inertes
que no tenen moll.
Deu ser el mirall
que parla dels matins
que han esfondrat
grutes salades de vent i de cales
on s'arremanguen les ombres
que et queden de la felicitat
que sempre tenien els altres.
Veure com s'esmuny l'evidència
d'aquest temps esgotat,
riu avall, com un rai adelerat
amb tot els retalls de tu
que fugen en processó,
orfes de vista, corromputs i afligits.
Desaparèixer deu ser així,
veure com se'n van,
sense que el crit els desarmi l'entranya,
absents de tu, els teus jos

amb tots els altres.

Esteve Plantada

Geolocalització

Ets aquí,
al barranc.
Ets –tu– l'arbre,
i l'aürt
tan fatal
que l'estreny
amb la serra

i n'abrasa
l'esbufec
a la branca.
Ets aquí,
a la saba,
en l'ajub,
en l'agror
de la terra
on es drecen
faigs que fan
tants camins
que ens emmenen
-i ens apamen.
Ets la llum
-i l'obaga-
que omple el so
dels malnoms
consignats
al turment
de l'escorça.
Ets l'avui
que els arrela.
Ets la sang
que borbolla:
el torrent
on els peus
frenen l'aigua.

Esteve Plantada

Hi ha la pluja dels dies
que parla de desencontres
aigua eclipsada de mutisme.

Després de cada mot
calles.

Et sotgen abismes
silencis fits a les parpelles
pòsit de pèrdues
a vessar les arques de nostàlgia.
Calles.
I tàcits desencontres rastregen els vidres.

Eulàlia Canal

No conec les aigües dels teus ulls
ni l'ansia del teu plor
ni l'abast del teu somriure.

Eulàlia Canal

Fragment de 'Després de tot'

És diumenge, ploro pluja o plouen llàgrimes. I em creixen arrels i em sento paisatge.

Eva Piquer

Fragment de 'L'aigua i jo'

Enlloc em sento millor que rodejada de mar i sense tocar terra. Enlloc em sento més a prop del cel que quan toco aigua amb tots els racons del cos.

Eva Piquer

Amb quatre gotes del pensament
les cases fràgils s'inunden.

Felícia Fuster

l'ahir de les promeses,
a mans dels mentiders
damunt la pell més tendra.

m'amago al cor del temps,
reclamo pluja mansa,
tornar a les fustes de l'abril.

han emmudit els clergues,
l'església buida i sense càntics
damunt l'altar les sobres de la nit.

m'amagaré al silenci de les llàgrimes
del nen que ja no sóc.

per viure.

Francesc Garriga

per tanta terra eixuta trepitjada,
per tants camins cap al racó dels monstres
mal retallats per mans santificades
en el temor dels clergues,
intento obrir les portes a la pluja,
que esbandeixi les planes mal llegides.

Francesc Garriga

ocults en el secret de l'escriptura,
pels ulls cansats arriben a la boca.
si intentes dir,

la ploma escriu la pluja.

com l'aigua riu avall,
no miris d'aturar-los.

només a mar

Francesc Garriga

i on sempre hi ha hagut set, buscar la font.

les cendres dels ahirs, si encara tèbies,
faran possible el foc.

ja és hora de cremar els rostolls daurats.

Francesc Garriga

Potser ens caldrà una llàgrima
per acabar el poema.

Francesc Garriga

La pluja m'acorràla entre silencis i m'arrossega vidre enllà.
Es d'aigua la finestra.
Les gotes escampen els teus ulls pels mil racons.

Francesc Garriga

Dits

Lleugera, s'iniciava
la pluja d'una nit.
Lleugers, es confiaven
els teus dits entre els meus dits.
Un instant menut d'adéu.
Oh, només per dos dies.
Em somreies a través
del llagremeig que plovia
damunt el teu abric de cuir.
Tremolor dels bruscos túnels
per on te'm perds: cor confús,
aquesta nit faig engrunes
amb la traça del record
que tinc als dits. Buits dos dies,
van prémer l'ombra del toc
dels teus dits, quan te'm perdies.

Gabriel Ferrater

Pluja

S'ha fet de nit i comença a ploure.
Parlo d'una fina pluja
que llisca al damunt del meu cap,
gotetes que s'impregnen sense pausa
i amaren la meua pell ja bregada.

Parlo d'una pluja de gerds dolços,
delícies que em xopen poc a poc,
cadenciosament ensucrades,
com els misteris del teu sexe
sense mentides.

Parlo d'una pluja confrontada
amb les idees del sentiment aflorat
que navega pel desguàs embussat
de massa neurones angoixades
entre bassals d'arenes movedisses.

Parlo d'una pluja sense so
que cau a glopets de llevantada
a la mar d'ulls blaus parpellejants,
a la mar d'ulls foscos aclucats,
a la mar de suc de melangies.

S'obre el dia i poc a poc minva la pluja.

Gabriel Maria Pérez

Fragment de *Canto jo i la muntanya balla*

Sí, la foscor com una abraçada. Deliciosa, terrosa, protectora, acollidora, incipient. I la pluja. Com una font. Recordem la pluja. La recordem al fons del començament, en la foscor del principi. La recordem sobre la pell, sobre el barret fosc de les que la rebien.

Irene Solà

Plou, amor, sempre que vens

Plou, amor, sempre que vens en l'últim tren de rodalies
que triga una hora i vint minuts mal comptats
i sempre arriba amb retard
amb soroll del frenat sobre les vies
com un gemec de ferro rovellat
i un núvol de fum que entela
la roba dels terrats.
Fa temps que es va aturar el rellotge de l'estació,
volten les falenes entorn de la llum d'un fanal.
Sempre plou, amor, quan arribes
i l'aigua llisca al voladís del teulat sense canal
i jo t'espero amb el paraigua obert que regalima
i tinc por que un dia no arribis
o passis de llarg.

Isabel Oliva Prat

Seguia plovent

Els batecs lents i obsessius del rellotge
esquincen les hores del meu temps.
Plovia i havia oblidat el meu bagatge
a l'andana d'una estació qualsevol,
s'anaven extingint els últims sons
dels trens de nit,
uns sons de baix continu
que s'allargaven fins al buit
i es feien eco allà on el vent xiulava
entre les esquerdes i seguia plovent
sobre les hores de novembre,
seguia plovent en silenci, plovent
sobre la meva tristesa.

Isabel Oliva Prat

Les cançons són
llàgrimes de mare.

Ivette Nadal

Sobre el mar

Ploro sobre el mar;
les meves llàgrimes
trabalsen el seu blau.

El cel es torna gris,
volen com aus
pensaments i emocions
de quan tot era blanc,
de quan tot era nou.

I ara em sé cridada
pel mal temps
i les hores es tornen immòbils
i el mar s'esvera;
ara blau, ara morat,
rosa, ocre,
ara gris,
i jo d'aquesta suma
no en sé treure cap crit.

I ara que em cau el temps
damunt l'espatlla
ofego els verbs,
els càlculs perden la mesura,
perdo mil camins,
i davant l'enigma del color del mar,
veig com la mare em bressa
en un retall de blau
contra tots els cels de novembre.

Ivette Nadal

Fragment de 'Canigó'

En braços se la'n duen ses donzelles
vers lo palau d'on en mal punt ha eixida,
com cadavre vivent cap a la tomba,
des d'on del seu amor la tomba obira.
Plora el Conflent, sos pagesius i pobles,
plora en son niu la tórtora soliu,
i el cel, a on esclata la tempesta,
és, com sos ulls, de llàgrimes font viva.
No pot plorar aixís Griselda hermosa,
que, senzilla com és, tot ho endevina;
no pot plorar aixís, que sempre és seca
la més crua tempesta de la vida;
i no podent sa pena desfogar-se,
va a enterbolir sa testa jovenívola
fent-li perdre lo seny, hermosa estrella
que s'acluca en la nit de la follia.

Jacint Verdaguer

La relíquia

Faune mutilat,
brollador eixut,
jardí desolat
de ma joventut...

Beneïda l'hora
que m'ha duit aquí.
La font que no vessa, la font que no plora
me fa plorar a mi.

Sembla que era ahir
que dins el misteri de l'ombra florida,
tombats a la molta,
passàvem les hores millors de la vida.

De l'aigua sentíem la música dolça;
dintre la piscina guaitàvem els peixos,
collíem poncelles, caçàvem bestioles,
i ens fèiem esqueixos
muntant a la branca de les atzeroles.

Joan Alcover

El rierol

On deu anar aquesta aigua tan clara,
silenciosa, muntanyes avall?
Potser hi ha algú que l'estima i l'espera
amb llavi ardent sota un sol esclatant.
Amb coloraines les flors l'acompanyen,
herbes boscanes hi vessen olor,

l'ocell s'hi abeura i l'acaricia
amb l'ala presa de lleu tremolor.
Per dar-li ombra els pins s'entrelliguen;
per no agitar-la s'amanseix el vent...
Aigua encantada, prodigi de fades,
pura neu fosa lliscant mansament!

Joana Raspall

Núvols

Núvol negre, núvol blanc,
les cabòries se me'n van
amb vosaltres, cel enllà.
Si em tornessin a venir,
desfeu-les en llagrimetes
i ruixeu tot el camí.

Joana Raspall

Els entrebancs de l'univers

¿A quin traspàs de fase de la lluna aquests mussols es gasten el teu oli? No tinguis por de pluja, Catalunya, I treu-te la sotana.

Joan Brossa

Voluntat de poder

Que fàcil seria parlar dels dies
de pluja que mai no acaben. De llocs
que no existeixen malgrat haver deixat
malmesa la nostra memòria.
De la terra banyada quan
les sabates s'omplen de fang.
Del bes quotidià que ens acomiada
i que ens alimenta fins ben entrat el vespre.
De les passes obstinades que cada
dia posen en marxa
el taxímetre de la nostra vida.
De la calor que desprèn el teu cos
quan t'adorms. De les flors que es marceixen
per no haver canviat l'aigua. De l'aparent
simplicitat de les teues mans.
Que fàcil seria escriure
un poema si pogués posar en net
els primers dies d'un estiu qualsevol.
Encara una olor atzarosa
que em recorde l'extens poder de la teua pell.

Joan-Elies Adell

Tarda de pluja

Plou al nostre carrer
damunt les fulles mortes.
La pluja és una història
que m'explica la tarda.
Miro els paraigües, dòcils
rellotges del capvespre
que comença molt lluny,
en una altra vorera
d'un carrer sense mi.
Igual que en la ciutat
de les nostres mirades,
al carrer de les fulles
de la meva tardor
es fa fosc sense tu.

Joan Margarit

Tarda de pluja al pati

Ara que sóc com una pala vella,
rovellada i encara traient terra,
podries reconèixer en mi aquell pare jove?
L'obscuritat, Joana. Faig les paus amb la fosca
perquè, des que tu hi ets, és també casa.
Assegut sota el porxo, aixoplugat,
parlo amb tu escoltant com cau la pluja.
Sota els llampecs, sentint la cordial
i cavernosa veu de la tempesta,
per dos llocs diferents sortim al pati.
L'Univers, sense cap religió,
que ens engoleix i escup també és aquí,
on llises i blavoses aspidistres
embolcallen un bust de marbre clàssic
d'un jardí saquejat durant la guerra.
En el so humil amb què la pluja cau
hi ha l'origen remot de les paraules.
Si em veiessis, ja vell, escoltar altra vegada
aquells ocells cantant vora el taüt en flor.
Si em veiessis, Joana, abocar-me a l'absència
com quan d'infant, en trobar un pou,
sempre m'hi abocava
per cridar a la fondària de l'aigua.
Parlem en el serè verd de les hores
que amb el teu nom tremolen en la pluja,
Joana, convertida en el meu cant.

Joan Margarit

Fragment d'Aigües encantades

Ell ha descobert el secret d'unes aigües subterrànies al peu d'aquestes muntanyes. Feia temps que rodava per aquestes terres estudiant i observant silenciosament. Per fi, l'èxit ha coronat els seus esforços i us ve a oferir pròdigament la seva obra. Escolteu

bé lo que us dirà: lo que vosaltres creïeu que eren aigües encantades, mortes al fons dels gorgs, són aigües encantades, són aigües vives que a la vostra voluntat baixaran a regar de nova vida els vostres camps.

Joan Puig i Ferrer

Compliment a Mercedes

Els clavells s'incendien,
per imitar-te, quan
tu passes per davant.

I, per felicitar-te,
les pluges ploren, fan
damunt els vidres, vidre,
damunt el vidre, cant.

El carrer de Montcada
el dia del teu sant,
t'abraci, vell, galant.

Per brodar-te la gràcia
no trobo diamant.

Joan Salvat-Papasseit

Només un arbre, a la vorera, porta...

Només un arbre, a la vorera, porta
el tremolor del mar, i el frec de fulles
retorna el benefici de les ones.
Les roques mortes en arenes mortes
viuen només uns brins d'herba poruga.
Mar foll de gris i verd i força d'aire:
trenca cristalls sobre la costa blana!
Aprèn l'ombra llunyana, blava i blanca,
dels núvols plens de vent i pròdigs d'ales.
Només en mi pots créixer més i estendre
més pura sal, més amagada pedra,
i encara retrobar-te en camins foscos
per balenes remotes i algues velles.
Però jo m'he perdut en les planúries
que han oblidat la dansa, el crit de l'aigua
entre alzines i roures, entre llunes
sense rius, sense pous, sense ones altes.

Joan Salvat-Papasseit

Així un núvol es fon

Així un núvol es fon i deixa el cel més blau.
Així una fulla pensa que es fa lliure quan cau,
i s'apaga aquest vespre tan lent i tan segur,
sobre els camps, pels camins on ja no va ningú.

Així en la fosca es perd el pas d'un vagabund...
Déu meu, ja estic a punt.
Ja vençut, però encara sota el meu estandard
–més tard, potser seria massa tard.

Joan Salvat-Papasseit

Vibracions

La pluja rosega el vidre
glaçat...
Quantes molles hi deixa!

Joan Salvat-Papasseit

Dona'm la mà

Dona'm la mà que anirem per la riba
ben a la vora del mar
bategant,
tindrem la mida de totes les coses
només en dir-nos que ens seguim amant.
Les barques llunyes i les de la sorra
prendran un aire fidel i discret,
no ens miraran;
miraran noves rutes
amb l'esguard lent del copsador distret.

Dóna'm la mà i arrecera la galta
sobre el meu pit, i no temis ningú.
I les palmeres ens donaran ombra.
I les gavines sota el sol que lluu
ens portaran la salabror que amara,
a l'amor, tota cosa prop del mar:
i jo, aleshores, besaré ta galta;
i la besada ens durà el joc d'amar.
Dóna'm la mà que anirem per la riba
ben a la vora del mar
bategant;
tindrem la mida de totes les coses
només en dir-nos que ens seguim amant.

Joan Salvat-Papasseit

Poema sense acabar

Quin doll d'aigua a la font
ara que és vespre,
i la lluna s'afanya a pujar la carena!
I ronda el ca fidel a la serena
perquè al seu amo capritxós i destre
plau-li besar l'amada sota la lluna al vol
en el porxo del barri de la masia quieta

adormida pels grills,
missenyors de la cleda i dels pins.
Quin doll d'aigua a la font
ara que és vespre,
i el vent també és a jóc.
I els romanins només, desperts, escolten,
perquè demà al matí puguin parlar d'amors
amb les farigoleres fins l'hora de la sesta,
que és quan reposa el pou
i canten les cigales esguardant la ginesta,
i ells agafen el son.
Quin doll d'aigua a la font
ara que és vespre,
i la lluna ha assolit les cimes cobejades,
i l'estrella primera
lluerna dels camins
és perduda entremig les immenses miríades
i als confins de la terra
tots els enamorats es besen i s'estrenyen,
de l'una a l'altra serra.
Quin doll d'aigua a la font
ara que tot és nou perquè la lluna és plena.

Joan Salvat-Papasseit

La casa que vull

La casa que vull,
que la mar la vegi
i uns arbres amb fruit
que me la festegin.

Que hi dugui un camí
lluient de rosada,
no molt lluny dels pins
que la pluja amainen.

Per si em cal repòs
que la lluna hi vingui;
i quan surti el sol
que el bon dia em digui.

Que al temps de l'estiu
niui l'oreneta
al blanc de calç ric
del porxo amb abelles.

Oint la cançó
del pagès que cava;
amb la salaborr
de la marinada.

Que es guaiti ciutat
des de la finestra,
i es sentin els clams
de guerra o de festa:

per ser-hi tot prest
si arriba una gesta.

Joan Salvat-Papasseit

El vell i el mar

El mar és ple, però jo em passo dies
omplint-lo de mirada.
Cal saber-ho fer:
que mai no se n'adoni, com si no el tinguessis
i el seu saber-se dur i compacte, ric
com la balena, que tot d'una en surt
i que amb un cop de cua els pescadors afona.
No, que romangui llis, indiferent
a la teva enyorança, a la teva recança.
Ser vell de veritat vol dir saber estar sol.
Estalvia gemecs i fes més ample el mar.

Joan Vinyoli

Les aigües

No el riu quiet de les paraules,
sinó l'espai obert que transparenten,
on l'aigua veritable corre lliure
per a la set. Posat a la ribera,
vençut i gairebé sense ni esma
de beure, tot de sobte, quina deu
m'inunda, m'il.lumina?
És ara quan afirmo,
coses, que sou, mentre m'estic
bevent aquestes aigües de silenci
que brollen de vosaltres,
i sóc un àmbit on el cant circula
com una sang, on tot, a cada instant,
és l'únic i perfet i perdurable.

Joan Vinyoli

Pèrdua de raça

Perquè el present grilló
i el record afamat
van amb vesta i sotana,
i engavanyen les faixes,

hem anat desvestint-nos
de totes les promeses
dels abrigats auguris
que ens van ser pensament.

Ara ens reboquem nues

al damunt de la sorra
i esterregem les ales–
no ens fa por perdre plomes.

El demà és una pluja
que ens renta les entranyes,
borbolla i deixa solcs
a les ribes dels ulls.

Així, ballem vermelles
al voltant d'un foc ídol,
com dones d'altres races
als quadres d'Emil Nolde.

Jordi Julià

Fragment de 'L'ombra herbosa'

Tant les herbes com els primers pàmpols conservaven un pensament de rosada damunt el verd. Pel nervi d'un dels pàmpols es desplaçava, magníficament lenta, la humitat feta gota. Era el comiat més visible de la nit i de la matinada: els pàmpols havien recuperat als ulls de l'home la verdor de la seva natura, que les hores de la nit havien pintat uniformement de fosca.

Jordi Llavina

Fragment de 'Pluja'

Semblava que el cel no acabés de tenir esma de ploure, de deixar-se anar, i cada cop de gota feia una petita clapa d'ombra a terra, i les podies anar comptant com qui compta estrelles al cel estrelles al cel o mandarines en una caixa de fusta al mercat. Potser vindria el moment en què l'aigua igualaria les petites ombres, i llavors aquell color tan clar de la terra polsosa del camí es tornaria del color del fang.

Jordi Llavina

Fragment de 'La fageda de Carlac'

(...)

L'aigua del riu viu de la mort del glaç
(regala als arbres, però aquí s'afanya).
A la passera, sento un cert esglai:
travesso un riu –un lloc–, bé que el traspàs

se'm fa present del temps passat al mai.
Sento la vida, igual que una muntanya,
feta de dos vessants: el que abandono
i aquest que, com la pluja a l'aiguavés,
abraço ara mateix i al qual em dono
amb desig de restar-hi sempre més.

Deu ser aquest bosc, que he conegut amb tu.
O potser és l'ànima de la muntanya.
Deu ser que no havia trobat ningú
amb qui partir-me el mà i compartir el vi,

ningú que fos com tu –bella companya–,
com tu, que em torni a donar a llum a mi.

Jordi Llavina

Fragments d'‘Una veu terrosa’

Ha plogut molt. La terra ha d'empassar-se
aigua a desdir dels barrals plens dels núvols.

Et dic: “El llamp ha fet de llevadora
de l'aigua”. I tu, que saps com es fa el vi
(d'ençà de la naixó, al cep, dels raïms
fins al repòs, en l'ombra del celler,
dintre dels pous metàl·lics de les tines,
abans del vidre amb el segell d'ampolla):
“No, el llamp deu haver estat l'encarregat
de fiblar els núvols com si fossin botes”.

La terra és un coixí on el peu s'enfonsa.

També s'hi esplaien tot de cucs petits,
d'un groc brut de rovell: ara s'estiren,
ara es cargolen. Lluny, la punxa grisa
de pedra d'un campanar. Els fonaments,
en un esbarzerar de boira blanca.

I l'aigua escriu un plany mentre degota
de les branques dels faigs.

(...)

Jo penso en l'aigua que hem deixat enrere,
fora (una canalera en du un instant
la veu): cal escoltar-la per poder
sentir-la bé, sense tenir la urgència
d'haver de netejar una pell ferida;
eterna, l'aigua que no fa de botxí
–o d'infermera– de la nostra set.

Disputen, a la llar, flames rogenques;
hi alternen la claror íntima del foc
i ombres espantadisses que em recorden
el joc de la caverna de Plató.

Mirall de foc: presència flamígera
que som, espectre. Aigua passada, riu.

(...)

Jordi Llavina

Regal d'aniversari

Aigua, tisoires.
La rosa està trista.
No vol el gerro.

Cauen els pètals.
La tija es queda sola
al fons del gerro.

Que trist, el quadre.

Per què penges la rosa, si ja és morta?

Jordi Pujol Nadal

Males notícies

Sona el telèfon.
Torna de nou la pluja
sobre nosaltres.

Al cementiri
s'hi palpa el silenci
dels vius. Fa cosa.

La mort no pesa.
És una fulla seca
que el vent s'emporta.

Jordi Pujol Nadal

Quan menys t'ho esperes

Gotes al vidre.
Sempre torna la pluja,
quan menys t'ho esperes.

Soroll de clàxons.
Creua la carretera
un gos d'ulls tristos.

El vent de fora
t'espera rere un arbre.
Ai, la faldilla!

Jordi Pujol Nadal

Les pors de sempre

Miro les cares
de la gent i hi veig fosca.
Les pors de sempre.

Dos vells a casa.
Foragiten els núvols
ballant un tango.

Tota la tarda
pensant per què no es queda
al cel la pluja.

Jordi Pujol Nadal

Aquesta vida:
un laberint efímer
de sol i pluja.

Jordi Pujol Nadal

Quan vens a salvar-me

Un vel de fosca
s'estén sobre la casa.
La lluna brilla.

Cau una branca.
Els ànecs clapotegen dintre la bassa.

El teu somriure:
un lloc on resguardar-me
de tanta pluja.

Jordi Pujol Nadal

Aigua Suau

Cau dolçament, oh pluja, aquest matí!
Demà al matí ja hi haurà més d'un bri
en els teulats, on viuen els poetes.
Aigua suau fa créixer les herbetes.

Posa al Neptú del nostre vell jardí,
damunt sos rulls, el teu verdet més fi:
que ni el coneguim les marines pletes.

Aigua suau fa créixer les herbetes.

Que s'eixamori la que jo volguí;
no pas al front ni en el cabell diví,
sinó en el cor llurat de les sagetes.

Aigua suau fa créixer les herbetes.

Josep Carner

Aigua-marina

Voldria, ni molt ni poc:
ésser lliure com una ala,
i no mudar-me del lloc
platejat d'aquesta cala;
i encendre el foc
del pensament que vibra,
i llegir només un llibre
antic,

sense dubte, ni enveja, ni enemic.
I no saber on anirem,
quan la mort ens cridi al tàlem:
creure en la fusta del rem
i en la fusta de l'escàlem.
I fer tot el que fem,
oberts de cor i de parpelles,
i amb tots els cinc sentits;
sense la por de jeure avergonyits
quan surtin les estrelles.
Comprendre indistintament
rosa i espina;
i estimar aquest moment,
i aquesta mica de vent,
i el teu amor, transparent
com una aigua-marina.

Josep Maria de Sagarra

Cançó de pluja

No sents, cor meu, quina pluja més fina ?
Dorm, que la pluja ja vetlla el teu son...
Hi ha dues perles a la teranyina,
quina conversa la pluja i la font!
No sents, cor meu, quina pluja més fina?
No sents, cor meu, quin plorar i quin cantar?
Canten les gotes damunt la teulada,
ploren les gotes damunt del replà...
Gotes de pluja, gardènia que es bada...
No sents, cor meu, quin plorar i quin cantar?
¿No sents, cor meu, quina pau més divina,
amb la música dels núvols desfets?
Pluja de nit, delicada veïna,
dentetes d'aigua en els vidres quiets...
No sents, cor meu, quina pau més divina?
¿No sents, cor meu, que la pena se'n va,
dintre aquest plor de la pluja nocturna,
i les estrelles somriuen enllà?
Enllà somriu un mantell tot espurna...
No sents, cor meu, que la pena se'n va?
No sents, cor meu, quina pluja més fina?
No sents, cor meu, quin plorar i quin cantar?
No sents, cor meu, quina pau més divina?
No sents, cor meu, que la pena se'n va?
No sents, cor meu, quina pluja més fina?

Josep Maria de Segarra

L'aigua és vida

L'aigua és vida,
diu la lluent rialla del riu.
L'aigua és vida,
remoregen les copes dels àlbers de la ribera.

L'aigua és vida,
canta neta i transparent la séquia.
L'aigua és vida,
somia l'ombra amable que m'acompanya.
l'aigua és vida.
M'hi assec. Escolteu:
l'aigua és vida,
l'aigua és vida...
i sent als llavis la lluna
que m'ofereix tèbia i dolça
l'olor gustosa de l'herba – sana.

Una veu fresca de dins em diu:
l'aigua és vida.

Josep Piera

L'enunciat

Les paraules, com gotes d'aigua, vers rere vers, apaguen la set dels cors.

Josep-Ramon Bach

És quan dormo que hi veig clar

És quan plou que ballo sol
Vestit d'algues, or i escata
Hi ha un pany de mar al revolt
I un tros de cel escarlata,
Un ocell fa un giravolt
I treu branques una mata,
El casalot del pirata
És un ample gira-sol.
És quan plou que ballo sol
Vestit d'algues, or i escata.
És quan ric que em veig gepic
Al bassal de sota l'era,
Em vesteixo d'home antic
I empaito la masovera,
I entre pineda i garric
Planto la meva bandera;
Amb una agulla saquera
Mato el monstre que no dic.
És quan ric que em veig gepic
Al bassal de sota l'era.

És quan dormo que hi veig clar
Foll d'una dolça metzina,
Amb perles a cada mà
Visc al cor d'una petxina,
Só la font del comellar
I el jaç de la salvatgina,
O la lluna que s'afina
En morir carena enllà.
És quan dormo que hi veig clar

Foll d'una dolça metzina.

Josep Vicenç Foix

Amnèsia

Amnèsica de mi
deambulo en els desitjos d'altres
torno a nedar en fluït a-temporal
m'avisó i m'alarmo
començo a no veure'm
en el reflex d'una onada
m'he intuït transparent
com una medusa
impulsant-me cap a la ingravidesa
la corrent se m'enduu
mil milles més enllà
ja no trobo l'u per cent de substància
que em fa ser bèstia i no mar
esdevinc només
aigua salada
diluïda en un tot
moll i xop
regalimant històries alienes
amb un percentatge substancial
molt elevat
però que no puc absorbir
perquè sóc només mar.
I em bellugo amb la lluna
sense un fi final
ni una raó motriu
l'aigua no taca
ni atipa
i tipa de salnitre
m'evaporo
mutant en núvol gris
a l'espera de la tempesta
i trono
i llampego
i fins i tot em precipito
i es en topar amb la tangència horitzontal
que m'adono que soc
fang
i terra
i llavor que germina
si es rega dia a dia amb foc i consciència

Laia Claver Nadal

poc abans
havies deixat
damunt la branca
la quietud d'una gota de tristesa

Lambert Botey

Ara

Ara. És en la quietud d'aquest migdia
que m'és permès de refer en somnis un record:
era un dia de canícula, i tu treies aigua d'aquell pou
i del clot de les teves mans fent un bol
vas oferir-me'n.

A cada glop,
t'anava besant els palmells.

Manuel Forcano

Natura morta

Vam llançar lluny els coberts: teníem les mans.
No va importar-nos que comencés a ploure.
Allà mateix vam estimar-nos.
Les copes s'anaven omplint
d'aigua de pluja.

Manuel Forcano

La pluja

Quan plou
plou per a tots.

Per al gat i per al gos.
Per a la pedra i la flor.
Per al feliç i al ploró.

Quan plou
plou per a tots.

Però si al gat no li agrada,
que ploga fascina el gos
i si a la pedra li esvara
és pa i mel per a la flor,
per al feliç cançó d'alba
i per al trist amarg plor.

Quan plou
mai plou que puga
dir-se que plou
a gust de tots.

Marc Granell

El bé de l'aigua

No sabrà el bé de l'aigua quin bé sia
el qui en terreny secà no haurà viscut,

i veint-la minvar dia a dia
no haurà patit l'eixut
del camp quan no vol ploure, i la sembrada
neix a redols, i d'una mala anyada
tothom el dol present.
L'entrenyetat de l'aigua és un turment
a tothora temut, i bé ho abona
el cas que em va contar una madona;
el cas d'un al·lotet
que ve del camp tot abrusat de set.
Se'n va al gerrer, omplia l'escudella
fins a vessar, i beu; de gran que era ella
no la pogué esgotar,
i, associat, anava ja a llançar
l'aigua que hi romania;
mes com un tro la vella li sortia:
"L'aigua tudar, que mancarà a l'estiu?..."
I el pobre, quin remei?... la se bevia.
— No féssiu el cap viu!

Maria Antònia Salvà

Quatre coses

M'abelleixen quatre coses
—qui prou les sabrà lloar?--
El sol que bada les roses,
l'aigua que les fa brostar,
la rosada que les mulla
i el vent que les esfulla
per no veure-les secar.

Maria Antònia Salvà

Fragment de 'La mar galana i el mar astut'

No li ho pot explicar perquè l'aigua de la dutxa, o del safareig, o de la manguera del jardí o de l'aixeta de la cuina només mulla. El mar et crida, t'accepta, t'embolica, i remoreja al fons una rondalla que mai no s'acaba. Quina meravellosa tristesa marca el límit just de l'aigua i el sol.

Maria Aurèlia Capmany

Fragment de *Pedra de tartera*

La pluja havia parat i, mentre mare posava un llençol gruixut i a damunt seu la cendra per fer la bugada, unes gotes es despenjaven del nostre teulat i s'esbalçaven en el vidre de la finestra. Jo mirava els reguerols que s'hi feien i sentia mare com tornava a començar la mateixa història per diferent camí.

Maria Barbal

L'engany

Jo soc la dona forta de la Santa Escriptura.
(Mai no hi hagué més feble, més humil criatura.)
Mai no hi hagué un silenci més compacte que el meu
tancant els camins vívids a més crescuda veu.

Ells em motegen freda, i serena, i valenta.
I estic plena de pànic i de tristor calenta.
Ells són sens rels pregones, i sens força i sens pau.
Ells són el covard sempre, o el dolent, o l'esclau.

Ells són els vents aqueixos que ajuden tota flama,
ells, folls, els gots de l'ombra, la veu tensa que clama.
I jo no sé quin núvol equivocat i estrany
posà en mi l'aigua aquesta, de font que no em pertany.

Però mai no vaig dir-los: «Companys, també soc terra.
De flama soc i d'aigua, d'elements sempre en guerra...»
No els diguí la por meua a la nit, a la mort.
Prop de mi, no sabia que estic morint-me, el fort...
No és l'estil meu, sabeu-ho, lluir per la ferida
la vida.

Maria Beneyto

Sirena

Ara vinc a la mar, junt al misteri.
Ara que ja és la platja nua i tendra
meua només, sense terrestres passos.
(La mar reconeixent-me com a filla...)
Dient mar a la mar, jo li dic mare
sense llavis ni veu, i estenc els braços
a l'aire fronterer en el silenci
del món que ja no és meu, clos al deliri.
Dona de carn ací, dona de terra.
Ai ciutats de corall i flors marines,
món de l'aigua perdut sens rencontre,
companyes fluvials, no retrobades!
Ací estic. Escolteu-me. Ja sóc sola.
Vinc una altra vegada plena d'ecos
a dir-vos la paraula... Ja sóc sola.
Ja no obrirà mai més la porta a l'exili?
Si poguéssiu saber-ho! Al pleniluni
tot és mar dins de mi, tot marinada,
tremolant en les venes on sou vida.
Mar cridant i cantant, plorant, creixent-me.
I a la líquida porta està el silenci.
Murs vivents per a mi d'aigua tancada.
Ja no puc tornar més. ¿On sou, amigues?
¿On és la flor dels vostres cants nascuda?
Sóc criatura d'aigua en l'enyorança
i a penes tinc de mar els ulls i els somnis.
Germanes mudes ja sota les ones,
¿sóc sola ací, sola en la mar per sempre...?

Maria Beneyto

A més amics allargue la mà estesa
on la llum es fa sòlida i l'invisible pesa.

Sols això puc donar. Llum invisible
i paraula que resta d'un clam inexhaurible.

Arribar de la pluja a la secor,
de la humitat amplíssima dels caminals del plor

al besllum on la terra al sol festeja,
enlluerna els ulls tèrbols, de l'oblit els neteja.

Els amics, embranzida d'un vaixell
quiet ara a les ungles glaçades del rovell.

(Pel somordet ressò on viu l'absència,
potser un dia o altre inauguren presència.)

Maria Beneyto

Fragment de *A casa teníem un himne*

Mos llancen al mar que és esta vida i després cadascú nada com pot. No trobes? O com n'ha après o li han ensenyat o ha vist fer.
O tot el contrari del que ha vist fer, precisament perquè no li ha agradat.

Maria Climent

Fragment d'«El corb absent»

(...)

Diré la pluja i el terror que lleva
fletxes de sal que del teu món fan fita.
I diré versos del color que signes
amb els teus ulls i el joc que s'hi escola.
I el celatge jussà amb què meravelles
pou i brocal i el bleixar de la grua.

Diré l'atzar revolt que tot ho grua
i arrenca a préstec, a la lleva, lleva,
del séc de la tristesa meravelles,
i aigua de l'erm. Diré el mirall que fita
els dubtes que fan runa de l'escola
i el signe obert que multiplica els signes.

Et diré, Mai, com sagnes i com signes
el corb absent i el pas breu de la grua,
l'esforç vital de l'hora que s'escola
sense saber si lleva o si no lleva.
Et dic, amor, que a res no poses fita
i del teu mateix urc et meravelles.

(Terra de meravelles on els signes
granen: et fita, tenaçment, i et grua
l'orb fora lleva que clou tota escola.)

Maria-Mercè Marçal

Fragment de 'La festa de la sal'

Tu i jo som aire que estalona el foc.
Som aigua oberta que esmola la terra.
Som terra espessa que s'allera en l'aire.
Som foc que imanta amb arrels noves l'aigua.
Tu i jo, amor, avui som tot el món
congriat en la festa de la sal.

(...)

Som d'aquest món, però encetem un món
que endevinem amb els sentits de l'aigua.
Ens creixen arbres com si fóssim terra
i se'ns arrapen vives flors de sal.
Cremem i alhora transformem el foc
en energia dolça i en bleix l'aire.

Veus de desig fan que es capgiri l'aire
i escampen tretze vents arreu del món.
Ens abracem amb les plomes del foc
i mesclem l'ona com si fóssim d'aigua.
Ens batega a la boca un cor de sal
que obre finestres noves a la terra.

Quan fem l'amor, se'ns assembla la terra.
S'espiguen, altres, les branques de l'aire.
Cristal·litza la pena de la sal
i una alegria d'heura pren el món.
No hi ha paranys en el sexe de l'aigua
ni tirania en la farga del foc:

Som amb el foc al centre de la terra,
brollem amb l'aigua i alenem amb l'aire.
Fem rodar el món a l'era de la sal.

Maria Mercè-Marçal

Aigua sobre aigua

Aigua sobre aigua,
sobre l'aigua, set.
Al bell cor de l'aigua,
negres ganivets
i jo, sola,
entre alba i alba.
Al bell cor de l'aigua
Negres ganivets.

Passava una barca
Franca de remer
I jo, sola,
Entre albera i alba.
Passava una barca
Franca de remer
En un foc de pales
Que baten al vent
I jo, sola,
Entre albera i alba.
En un foc de pales
Que baten al vent
Ve encesa la barca
Amb la lluna a pes
I jo, sola,
Entre albera i alba.
Ve encesa la barca
Amb la lluna a pes.
L'amor hi clavava
Negres ganivets
I jo, sola,
Entre albera i alba.

Maria-Mercè Marçal

Cançó de saltar a corda

La pluja és una bruixa
amb els cabells molt llargs.
Cascavells li repiquen
tota la trena avall.

A la nit, si venia,
ho fa sense avisar,
estalzim a la cara
i el vestit estripat.

Si fa córrer l'escombra
conillets, a amagar!
amagats que seríem
que no ens atraparà.

Darrere la cortina
fem-li adéu amb la mà.

Maria-Mercè Marçal

Els tudons

L'aleteig de dos tudons entre les branques
va interrompre el teu crit a batzegades i va ser
com un crit d'indi, un crit de mà que talla el so
per trencar el tedi d'una veu mig adormida.
I els ocells s'aparellaven o ho semblava
i se'ls agermanaven els paràsits i les pors

i el groc dels ulls com dos esquitxos de llimona
mentre a nosaltres, a nosaltres se'ns barrejava el plor com afluents
i era un plor dur però alhora dèbil, poca cosa,
com remenar pintura blanca i vermella i fer-la rosa.
I se'ns unia una escalfor que no era nostra,
que era del vespre, que la portava el clapoteig
d'un gran tsunami que no vèiem però que hi era.
I al tudó que era més gros li faltava un ull
i a l'altre, a la femella, la pota de l'esquerra.
Però s'aparellaven, aquell vespre, en aquella branca.
I tu em vas dir: portem espelmes. I vam encerar l'Eixample.

Marina Miralles

La nit, de nit

La nit, un full en blanc de color negre
on escriurem missatges al matí
amb fluorescent grogós perquè el vers brilli
quan hi passem la mà per espolsar-lo.

De nit, caurà el dolor com pluja fina
i ens deixarà amarats de suor fredíssima
que no s'escalfa ni amb el foc de les trinxeres.

La nit, un daltabaix, un dotzè pis a les palpentos,
un passadís de giragonses fet de rectes.

De nit, caurem plegats en l'etern dubte
sense saber tan sols si el dubte ens és permès.

Marina Miralles

Corriols

Un arbre contra el vent,
un nen fent-se el valent,
un bell capteniment de l'esperança
dient, rient: "Jo hi soc quan no m'esperes,
jo soc el lloc on vas,
jo soc la carretera."

Demà és l'abisme que menys em preocupa.
Els dies són el pont que hi ha a mig camí vell de Núria i l'hivern
sembla que és molt però es fa petit com una puça mentre
tota aquella por són dos corriols (ja sé quin trio),
tota aquella neu ja s'ha desfet (un isard salta),
tot aquell potser ara és un segur (no en tinc cap dubte).

Tant de bifurcar i era només
'nar a buscar aquell grau, allà on tot és
ser un arbre contra el vent.

Marina Miralles

Un dia vaig escriure

Un dia vaig escriure que fer poesia
consistia talment a preguntar
a cada nom quin altre nom volia per a ell: et dius
enyor, ¿no et vols pas dir pressentiment o cuc?,

la pluja

és el teu nom, ¿vols dir-te llàgrima? D'això
fa molt de temps i els noms no van respondre mai,
deu ser que s'ho pensaven.

Ara és diferent, no ho escriuria.
Sé que cap cosa,
tot i sent l'enveja permanent d'una altra,
per tal com és ella mateixa no pot desistir
del seu esforç essencial, no té resposta, és
pura indecisió, només vacil·la. I han passat molts

anys

i cada nom s'està morint vora el caliu
del seu sentit primer i invariable.

I penso, ja de lluny,
que la poesia és fer emmudir
el llavi de la terra amb la paraula justa.

Màrius Sampere

Fragment d'*Aprendre a parlar amb les plantes*

Desfaig el camí de sorra sense presses i quan m'aturo a l'estop per incorporar-me a la carretera de revolts sento la necessitat de baixar la finestreta i respirar tot el bosc per endur-me a casa el soroll del riu que acarona els còdols sota l'aigua, l'olor d'aquesta pluja que potser caurà, la llibertat, el tacte del Quim sobre la pell, el gust inconfusible de la possibilitat i l'evidència d'estar viva i de tenir tota una vida per davant.

Marta Rojals

Les venes
carrer rere darrere
i demà què?
de mà de poeta?
i demà passat?
De mà passada de versos
perquè les lletres es moren de set.

Martina Escoda

Fragment de 'Viatge al poble dels rius sense aigua'

Als nostres peus hi teníem la vall; es veia coberta de carreteres. Em va dir: «Són de sorra, amb algun joc neulit i alguna canya seca per entremig. ¿Veus el que li deia? Totes aquestes carreteres sorroses havien estat rius i ara només són espectres de rius. No hi llisca ni una gota d'aigua. No em digui que no n'hi hagi per arrencar-se els cabells del cap.

Mercè Rodoreda

Hivern

Estimo la quietud dels jardins
i les mans inflades i vermelles dels manobres.
Estimo la tendresa de la pluja
i el pas insegur dels vells damunt la neu.
Estimo els arbres amb dibuixos de gebre
i la quietud dels capvespres vora l'estufa.
Estimo les nits inacabables
i la gent que s'apressa sortint del cinema.
L'hivern no és trist:
És una mica malenconiós,
d'una malenconia blanca i molt íntima.
L'hivern no és el fred i la neu:
és un oblidar la preponderància del verd,
un recomençar sempre esperançat.
L'hivern no és els dies de boira:
és una rara flexibilitat de la llum
damunt les coses. L'hivern és el silenci,
és el poble en silenci,
és el silenci de les cases
i el de les cambres
i el de la gent que mira, rera els vidres,
com la neu unifica els horitzons
i ho torna tot
colpidorament pròxim i assequible.

Miquel Martí i Pol

Capvespre d'agost

Ha plogut molt. De tot arreu m'arriben
sentors de terra molla.
Bec, golut,
la llum esplendorosa del crepuscle.

Ara pertot la vida recomença
poderosa com mai;
i els amants que són lluny l'un de l'altre
s'enyoren i es desitgen.

I jo qui soc sinó algú innominat
que sols viu si tu el penses?

Miquel Martí i Pol

Tota paraula és aigua

Que l'aigua de la pluja només caigui
de dalt a baix, no ha de ser motiu
de dol ni desconsol per a ningú;
al capdavant, tot retorna als orígens.
Però és dur el nostre pas per la terra
i hem d'acollir contents tota esperança,
per més qui sigui fràgil, inestable.
L'aigua envaeix totes les escaletes
i podrà l'asfalt que ens prem els peus.
A ple carrer omplim gibrells i cànirs
sense necessitat de canaleres
i, a poc a poc, tot retorna dins l'ordre
màgic dels primers mots que vam aprendre.
No hi ha burots en l'ordre de la pluja,
sols l'espetec musical de las gotes
i l'horitzó, molt més vibrant i pròxim.
Em recordo de tot, però no enyoro
ni el passat fonedís ni el futur càlid.
Soc en l'instant, i no vull cloure els llavis
encara que la por m'immobilitzi.
Tota paraula és aigua. Tota pluja
és la claror dissolta, esparsa, nua:
un convit foll amb disbauxa i enigmes.

Miquel Martí i Pol

Comiat

Dir-te adeu era això:
veure com cremen boscos
i ser jo tots els arbres.

També la pluja ferma
que ha començat a caure.

Mireia Calafell

Plou

Plou.
Està tronant a fora, enllà del doble vidre
on xoquen insistents milers de gotes d'aigua
que volen entrar a casa com vols entrar-hi tu
quan proves de calmar la set que duc als llavis.
Quin repte dir-te passa, espera dins amb mi
que acabi la tempesta. Quin repte la conversa
que no creua el cristall i ens deixa xop el cos
desafiant el temps, la resistència dels batents.
Però seguim aquí sense buscar aixopluc
perquè ara sí, ja ho hem après: tu i jo sabem
que aquest silenci nostre té una esclatxa
per on potser s'hi filtrarà dissolt en l'aigua
el gest que ens digui més que qualsevol paraula.

Mireia Calafell

Europa

Sé que ens observen
els peixos dins de l'aigua.
N'hi ha un que plora.

Mireia Calafell

Estadística

Que et sigui dat l'instint
que hauria de salvar-te
com es salva la llebre
que salta i corre lluny
quan s'enfosqueix el cel
i sap que no ve un xàfec
--és l'ombra del voltor
que des d'ahir no menja.

Que recordis les xifres
que s'adrecen a tu
i puguis avançar-te
Si mai ve algú i et diu
amor, el que més vull
és respirar el teu aire,
que tu siguis la set
i en mi retrobis l'aigua.

Que et sigui dat l'instint
o aprenguis a crear-te'l.
Que no te'ns moris mai
i per amor no et matin.

Mireia Calafell

Fragment de *Cultius, conreus, cultura*. Intervenció al 16è Fòrum Indigestió.

Ho sé: ser conseqüent és molt difícil,
s'hi està molt bé instal·lat en la distància
que imposen les paraules amb els fets
(t'ho diu algú que et parla en un poema
i fa de la metàfora condemna,
i vol que la condemna tingui efectes,
que cridi l'atenció, com l'alba als gira-sols.
T'ho diu qui escriu amb pressa els darrers versos
just quan la mà que guia el text desapareix
I no li diu adeu perquè de sobte plou,
plou molt, plou tant que haurà de tornar a casa
i a tu deixar-te aquí, on el fang és retòrica.

Mireia Calafell

Coratge

si la por si el neguit la feredat
si aquest anar-nos consumint entre parets tancats
sense saber sortir-ne sense poder marxar
perquè la pluja a fora és pedregada altre cop
i s'esmicolen parabrises, es perden els conreus.
la fruita l'ordi el blat i novament se'ns diu
no havia passat mai així amb tanta violència
amb tant gust de final

Mireia Calafell

Simulacre

Tu, que pots recórrer
el món dins la pantalla,
dir amb exactitud
quin és el to del blau
de la Praia do Sono, a Paraty,
si ja ha arribat l'estiu a la Camarga,
com mou lleugerament les oliveres
el vent a Astypalea,
penses sovint en l'àvia,
que tot i néixer a una illa
mai no es va banyar al mar.

*Mira, voldries dir-li ara,
hem escurçat distàncies
però seguim igual:
tenim a tocar l'aigua
i no ens sabem mullar.*

Mireia Calafell

Sento com goteja la por

Sento com goteja la por,
cau lenta
damunt els paraigües.

Drets, a la plaça,
uns al costat dels altres,
cridem i ajuntem les mans.

Després, restem silenciosos.
Com elles, com ells, amido
la meva pròpia feblesa.

Montserrat Abelló

Set

Set.
Això sí que sé el que és
com la sentia
en aquell carrer on –dreta
davant d'una porta– em deien:
“No se sap res”.

I aquell anar i venir,
com sempre,
però amb aquella set!

Set, insaciable,
d'aigua.
Set que corsecava, la boca
espessa
un dia rere l'altre.

Quantes vegades vaig sentir
aquelles paraules que
en sospesar-les
em semblaven buides.

La set,
me la imaginava d'aigua.

I ara sí que puc dir que
aquesta altra set
tan fonda que calma
també ho és, d'aigua.

Montserrat Abelló

Solstici d'hivern

Solstici d'hivern:
l'embat de la pluja
repica en els vidres
i ens omple amb densitat
d'aigües. Menudes gotes
que recorren lentes el cos
i desperten venes
llarg temps adormides;
llunyans records de
fulles verdes i tendres,
d'ulls abocats al silenci,
de paraules
que han esdevingut
impossibles.

Montserrat Abelló

Fragment de *L'hora violeta*

La Norma em diria que cal estimar cada raig de sol per ell mateix, retenir-lo per a mi, en mi, com si hi morís, com si jo fos el límit de totes les coses que em volten. La Norma és massa vitalista. Li tinc enveja. És com si la sentís: noia, cal estimar les gotes d'aigua de mar que de tant en tant amaren el meu rostre, l'olor de salobre. Llepar la capa de sal que hi ha part damunt dels meus braços, del ventre, de les cuixes, dels peus... Acariciar les roques que m'arreceren. I el vent que m'ofega els records.

Montserrat Roig

Fragment de *L'hora de la joventut*

Va aixecar una mà i la mantingué alçada davant el raig de sol que entrava per la finestra. Era una mà transparent, amb els ossos sortits, i tot de riuets blavosos, inflats, solcats per clapes terroses. En acabat, la va moure just davant de la paret. La mà ja no era tan transparent. «Quan som vells —va pensar— sembla com si els ossos tinguessin vida. El meu esquelet mira de travessar la pell. La dermis, encara que fluixa, evita que sigui el que sóc: un esperpent. Sembla mentida que el cos sigui, en gran part, aigua. No, no és aigua. És gelatina.

Montserrat Roig

Records

Els records han enllotat la terra,
li han fet fruitar sang tendra,
però ho han fet lluny,
a mig camí de l'orient perdut,
allà on un home val
igual que una sabata entre runes
i una dona és una ombra decapitada.
Aquí, els records han esclatat,
ferint les arrels de l'olivera vella,
han baixat, roig encès,
agombolats per tots els planys,
s'han fos, dins el tragí d'acumular
objectes, per ataconar felicitat a la vida.
Els records no han estat, mai,
aigua quieta en l'aljub.

Nati Soler

L'aigua

Aigua matinera,
rosada del prat:
dius bon dia a l'herba,
dius bona hora als camps.
Aigua riallera
de dintre els bassals:
quan el sol et crida,
tu hi vas amb un salt.

Núria Albó

Poema del bon matí

Poema del bon matí,
el de les coses petites,
la paraula que comença
i també el primer somriure,
i l'olor del pa calent
i l'aigua que raja fresca
que va desvetllant els somnis
i els pensaments que floreixen.

Poema del bon matí
que busca l'amor i el troba,
que no s'espanta del dia
perquè l'hora encara és jove.
Avui neix una claror
que ahir encara no sabia:
té necessitat de tot
i ho demana sense mida.

És un començar en no res
i estrenar les mans tan vives
i uns llavis que mai no es cansen
de besar la pell tan fina.
Amor, si el carrer és glaçat
i cap ocell no et desperta,
no deixis entrar la por,
no l'escoltis! Que no és certa.

Cal desvetllar tots els somnis
i renovar l'esperança,
deixar el malson i l'angoixa:
no oblidem que la nit passa.
Poema del bon matí,
el de les coses petites,
que s'acabarà i que torna,
que ens porta el goig i ens fa lliures.

Olga Xirinacs

Em captiva la pluja

Em captiva la pluja i em corprèn la paraula.
En una i altra ajec els meus consirs, perfaig
camins amb enfilalls de mots i gotes d'aigua,
miratges, somnis, traços, espills en l'aigua clara
o regalims de mots, per encabir quietuds
i endolcir el silenci a trenc de cada pausa.

Pep Cortès

Fragment de 'Reportatge del dia repetit'

Una pluja menuda, insistent, queia sobre la gernació, però ningú no es movia i l'aigua anava penetrant la roba, ocasionant gestos i mirades plens de tristesa. Però són tan inexplicables les reaccions de les masses que mai no pot saber-se quins impulsos

arribaran a mobilitzar-les. A un quart de dues els altaveus públics divulgaren la notícia que el president d'una república aliada s'havia tornat boig i la gent, com si fos això el que estava esperant, emprengué la tornada a casa, en silenci, gairebé arrossegant els peus.

Pere Calders

Fragment de 'Mig d'amagat'

El dia va passar enmig d'una pluja persistent; a través dels vidres entelats es veien les siluetes de colors trencades per la mullena. Una mena de baf omplia el pis i la Marta deia, a cada moment, que s'estava molt bé a casa.

Pere Calders

Fragment de 'VII'

A través d'una finestra es veien les torres de la catedral, enfosquides per la humitat, i l'aigua feia brillar les campanes, estranyament quietes sota la pluja. El cel baixava la seva grisor ran de terra i el miralleig dels reflexos la unia amb l'asfalt. La frontera que separa els vius dels morts és tan feble que pot esborrar-la la pluja.

Pere Calders

La pluja

La pluja cau sonora damunt els camps eixut.
i va deixant un llustre d'espill en tots els verds.
Els arbres reben l'aigua amb els braços oberts.
La pluja és com un plor fecund ple de virtuts.

Les llunyanies resten com darrera d'un vel
que els fa lleus i fines, així un tapís de monja.
La terra xopa d'aigua és talment una esponja.
La pluja no pot caure d'enlloc més que del cel.

Pere Quart

L'amor que no obsedeix

Avui em plau l'amor que no obsedeix;
l'amor petit, de somnis abastables;
l'amor marcat per límits mesurables.
Brilla en silenci avui al cap dels dits
l'aigua de la tendresa. Ni neguits
ni un borrall de desig o de follia.
Plàcidament em lliuro a l'harmonia
del benigne context. Res no m'encela.
L'amor que avui em plau navega a vela
suaument impulsat pel ventijol.
Dòcil amor que no exalta ni dol.

Pilar Cabot

Fragment d'Ofert a les mans, el paradís crema

Però feia temps que no plovia, molts anys, i la terra clivellada tenia més set que cent gossos que han bordat tota la nit. On no hi ha aigua no hi ha res. Hi anava els caps de setmana. Això va ser després del Servei i abans dels incendis. El tren em deixava a l'estació, pujava fent marrada fins que a l'horitzó s'obrien les primeres teulades i la muntanya grisa les coronava. L'aire calent xiulava passejant-se pels carrers. El sol m'assenyalava. On no hi ha aigua després hi ha foc, però d'això tothom se n'oblida.

Pol Guasch

Cançó de bressol

Ara que ens besa la nit,
'neu abaixant les parpelles
i que arribi el món dels somnis,
univers de meravelles.

Somieu el que vulgueu
i no el que diguin els altres,
que els somnis són l'espai lliure
on només maneuvosaltres.

Que els monstres siguin de broma,
que els murs caiguin amb bufera,
que els ponts no trontollin gaire,
que res surti a la primera.

Que els reis tinguin la sang roja
i els guerrers lluitin amb mots,
que als castells no hi calguin portes
i hi hagi lloc per a tots.

Que al mar hi dansin mil barques
i una estrella els marki el nord,
que les ones sempre ajudin
a poder descansar a port.

Que l'amor jugui una mica
i reparteixi petons,
que la vida sigui el joc
de volar enllà d'horitzons.

Somieu-vos molt valents,
somieu-vos a tot viure,
somieu-vos amb tendresa,
somieu-vos amb somriure.

Somieu assedegats
com cerquem aigua als deserts,
i recordeu somiar
també en estar ben desperts.

Roc Casagran

Potser

Potser som
l'eco en una cova fonda,
i sempre, sempre tornem,
potser som aigua glaçada
al ventre de la muntanya,
potser fem vida enterrats
per evitar cap sospita,
i de cop una revolta:
d'on surt tota aquesta gent?

Roc Casagran

...que

(...)

Sigues, si pots i vols,
l'abraçada on quedar-se a viure,
l'abraçada que viu en el record,
l'abraçada que et mata d'enyorança,
l'abraçada que et cal
i no ho vols dir,
l'abraçada d'olors que dolent
de tanta melangia,
l'abraçada que anheles,
l'abraçada negada,
l'abraçada que és aigua a les arrels,
l'abraçada dels pobres que s'abracen
perquè és de franc,
l'abraçada dels fills
(...)

Roc Casagran

Pluja

Soc pluja entre les saules i els xiprers
i m'enfilo a la nit per vigilar-te el son
i florir com els astres.

Soc pluja i llisco entre les herbes,
m'escapço la punta dels dits
per submergir-me al fang
i viure dins l'arrel.

Ara soc pluja per foradar el silenci
i rodolar pel càvec que desenterra el cuc.

Rosa Font

Flors al vent

I

La flor del presseguer
com un joiell caigut
en el meu cor.

II

Em beses dolçament,
i en l'hora transparent
només hi ets tu.

III

L'aigua, mirall polit,
reflecteix l'infinit
quan tu la mires.

Rosa Leveroni

Fragment de *Lo mig del món*

Com saurins frisosos, escutem amb desfici de raig X com cada gota caiguda del cel intenta penetrar la crosta empedreïda d'una terra que la vol xusclar amb avarícia. O d'una terra que, de tan endurida i seca com està, no l'arriba a retenir i, sense voler, l'escup amb una mena de ràbia i d'impotència que fa mal. I veiem com l'aigua, expulsada a desgrat, s'evapora quan és escassa. O la veiem fer escòrrecs i erosionar l'escorça terrosa que no sap com fer-se acollidora i s'irrita de veure fugir l'aigua que no beu, que no pot beure encara que la set la corsequi. Només la pluja tossuda, que repica i repica fins que les canaleres canten amb ritme pausat i seguit, fa que l'aulor pertot ens anunciï que la saó, poquet a poquet, sense escarafalls ni faramalles, s'assenta i amoreix crostes i durícies de la terra aspiriva. I de qui l'habita.

Rosa Vernet

A la vora de la mar

A la vora del mar. Tenia
una casa, el meu somni,
a la vora del mar.

Alta proa. Per lliures
camins d'aigua, l'esvelta
barca que jo manava.

Els ulls sabien
tot el repòs i l'ordre
d'una petita pàtria.

Com necessito
contar-te la basarda
que fa la pluja als vidres!
Avui cau nit de fosca
damunt la meva casa.

Les roques negres
m'atrauen a naufragi.
Captiu del càntic

el meu esforç inútil,
qui pot guiar-me a l'alba?

Ran de la mar tenia
una casa, un lent somni.

Salvador Espriu

Sota la pluja

Sota la pluja,
arbres, camí, silenci,
vides llunyanes.
Sense recança miro
com el meu pas s'esborra.

Salvador Espriu

Fragment d'Oracions

De vapor neixes, i et tornes aigua. Sortida del baf d'aquest planeta, et purifiques allí on no arriba l'alè corromput dels homes; et fas núvol i et gronxes per les muntanyes; acaricies els turons; t'estires i et rebolques per les valls; camines per l'infinita carretera amb moviments de grandesa; voles nedant i rellisques escorrent-te; i obrint-te com suor dels núvols, desmaiada i puríssima et deixes caure altre cop a la volta de la terra.

Santiago Rusiñol

Primera cançó

Tinc una teoria: si t'enamores sota la pluja, l'amor perdura més que no si fa bon temps.

Sergi Pàmies

Fragment de 'Potser vindrà la pluja'

La neboda m'envia un petó gros des de la pantalla del mòbil. Potser vindrà la pluja després d'aquest somriure.

Sònia Moll

Terra

De seguida vaig aprendre que l'esforç
no mena necessàriament a l'èxit.
Tot i així, continuo aixecant l'aixada
i cavo i planto les llavors
als clots que puc.
Si la terra és pobra, l'adobo.
Si fa fred, construeixo un hivernacle.
Si hi ha sequera, m'enfilo a dalt d'una escala

i furgo a dins del cel per atrapar els pocs núvols
que s'hi amaguen i els espremo.
Llavors m'adono que tinc les ungles brutes
i la cara mig cremada,
i em vénen unes ganes boges de plorar.
Caic i deixo anar l'aixada.
Però és debades.
Sé de sobres que d'aquí poc em tornaré a alçar,
confiadament,
com si m'hi anés la vida.
Què podria fer sinó?

Teresa Bosch i Vilardell

És a l'abril, al maig

És a l'abril, al maig,
quan l'aigua enxopa amb plaer les arrels
i aquestes brollen la claror d'un any.
Quan la il·lúsió du
rock als ulls mentre passeja la llum
despullada i feliç sobre l'asfalt.
Quan la finestra s'obre
al verd, sense retícula d'eixample
i el dia s'engrandeix com una panxa.
És a l'abril, al maig,
mentre els nens botirons són plàcids monstres
al cotxet i els nadons amb cara de granota,
petits prínceps que imposen el seu regne.
És a l'abril, al maig,
quan em pot agafar el desig suïcida
-el que sí respirem i anomenem instint
L'infinita, la vella i dolça valentia
de ser mare, d'omplir-me,
d'estrangular-me amb una nova vida.

Tònia Passola

XXXI

he llançat el pot a l'aljub
mentre veia el migdia calent dels garrofers.
crepitava el secà, adelerat de cigales èbries.
amb el cordell, he pouat després l'aigua.
era una aigua verdosa,
o m'ho semblava a mi,
era un petit miracle d'aigua.
n'he begut lentament i complagudament.
he comprès que m'estime així la vida,
aquesta aigua petita, transparent, d'un aljub,
distretament beguda.

Vicent Andrés Estellés

M'he estimat molt la vida

m'he estimat molt la vida,
no com a plenitud, cosa total,
sinó, posem per cas, com m'agrada la taula,
ara un pessic d'aquesta salsa,
oh, i aquest ravenet, aquell all tendre,
què dieu d'aquest lluç,
és sorprenent el fet d'una cirera.
m'agrada així la vida,
aquest got d'aigua,
una jove que passa pel carrer
aquest verd
aquest pètal
allò
una parella que s'agafa les mans i es mira als ulls,
i tot amb el seu nom petit sempre en minúscula,
com passerell,
aquell melic,
com la primera dent d'un infant.

Vicent Andrés Estellés

Cançó de perdona aquell que no duu

Per no tenir no tenia
ni tan sols una set d'aigua.
Però duia en els seus ulls
un estel per on anava.
Per no tenir no tenia
ni una amiga ni una llàntia.
Però duia en el seu front,
com un estel, una llàgrima.
Criatura, filla meua,
el món té la fel amarga.
Mai no perdona a qui duu
com un ram una esperança.
I quan la nit arribava
i no sabia on anava
Duia en el front una llàgrima.

Vicent Andrés Estellés